

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121419178
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:6121419178.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovaným 1. C. Y., T. XX.XX.XXXX, 2. J. Y., T. XX.XX.XXXX, B. H. I. XX, XXX XX C., obaja právne zastúpení JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov, o zaplatenie 1.280,54 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalobca je povinný nahradiť žalovaným trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca si žalobou uplatnil v rámci upomínacieho konania na Okresnom súde Banská Bystrica proti žalovaným nárok na zaplatenie sumy 1.280,54 eura s príslušenstvom. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zo dňa 12.10.2020 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 (ďalej len „postupca“) a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovaným. Postupca uzatvoril so žalovanými dňa 16.10.2014 Zmluvu č. 5063391275 (ďalej aj ako „Zmluva“), ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej len „VOP“). Na základe Zmluvy postupca poskytol žalovaným peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v Zmluve a vo VOP. Žalovaní neplnili v stanovených termínoch splátky, čím porušili svoju povinnosť podľa Zmluvy, a tak postupca podaním zo dňa 02.03.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 1.799,31 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1.476,34 eura, z riadneho úroku vo výške 244,74 eura, z úroku z omeškania vo výške 50,03 eura a z poplatkov vo výške 28,20 eura v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaní po postúpení pohľadávky uhradili sumu 224,- eur. Žalobca si v tomto konaní uplatňuje úrok z omeškania podľa ustanovenia § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka počnúc dňom 13.10.2020, t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky.

2. Okresný súd Banská Bystrica dňa 29.07.2021 vydal platobný rozkaz, proti ktorému podali žalovaní odpor, v ktorom namietali, že zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v časti I, bod II.. Zmluva ďalej neobsahuje povinné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa § 9 ods. 2 písm.

f), j), a preto je úver bezúročný a bez poplatkov. Namietali taktiež, že si postupca nesplnil svoje povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Nakoniec vzniesli námietky premlčania.

3. Žalobca v replike uviedol, že zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ je spotrebiteľský prieskum vylúčený, ak by sa mal týkať hlavného predmetu plnenia alebo primeranosti ceny, ak sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne. Dojednanie poplatku za upomienku bolo v predmetnej zmluve uvedené v čl. I. - čo podľa názoru žalobcu spĺňa predpoklad jasnosti a zrozumiteľnosti. Podstatou zmluvy o úvere je záväzok veriteľa poskytnúť peňažné prostriedky dlžníkovi a záväzok dlžníka tieto peňažné prostriedky veriteľovi vrátiť a v prípade ak je dohodnutá, tak zaplatiť dohodnutú odplatu. Odplata za dojednanie záväzku poskytnúť úver preto vykazuje parameter hlavného predmetu. Zároveň je predmetné dojednanie bez akýchkoľvek pochybností cenovým dojednaním. Kumulatívne splnenie troch predpokladov výluky z prieskumu potencionálnej neprijateľnosti (I. týka sa hlavného predmetu plnenia, II. týka sa primeranosti ceny III. je jasne a zrozumiteľne vyjadrený) vylučuje poplatok za poskytnutie úveru. Pokiaľ ide o náležitosti zmluvy tak uviedol, že údaj o dobe trvania zmluvy je v čl. III ods. 12, ktorý hovorí, že „Úverová zmluva sa uzatvára na dobu určitú, a to až do úplného vysporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti úverom.“ Pokiaľ ide o predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej ako „RPMN“), tie sú upravené v § 19 a v prílohe k zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere (ďalej ako „ZoSU“). Úlohou predpokladov pre výpočet RPMN je určiť zložky, ktoré majú byť zahrnuté v celkových nákladoch spojených s úverom a zohľadnené pri výpočte RPMN a tiež zabezpečiť, aby bola RPMN počítaná konzistentne v záujme lepšej porovnateľnosti jednotlivých ponúk. Ide o predpoklady ako to, že úver bol čerpaný riadne, spotrebiteľ plní svoje zmluvné povinnosti včas a pod. Túto zákonnú požiadavku podľa názoru žalobcu plne napĺňa Zmluva o úvere v čl. I „predpoklady použité na výpočet RPMN“ pričom v rovnakom čl. Zmluvy o úvere sú uvedené aj údaje vstupujúce do výpočtu. K premlčaniu uviedol, že neuplatnenie práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky spôsobuje zánik tohto práva veriteľa. V posudzovanom prípade bol žalovaný v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (02.03.2020) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace (od 25.12.2019). Keďže však právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť zaniká splatnosťou najbližšie nasledujúcej splátky, potom mimoriadna splatnosť úveru nemohla byť v posudzovanom prípade vyhlásená pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25.12.2019. Oprávnenie žalobcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie tejto splátky totiž zaniklo v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka dňa 25.01.2020, t. j. splatnosťou ďalšej splátky úveru. Ak by žalobca pre nespĺnenie tejto splátky vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, potom by porušil ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nakoľko žalovaný nebol v tom čase v omeškaní po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v prípade, ak žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 02.03.2020 - toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25.02.2020 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. V posudzovanom prípade teda došlo v súlade s ust. § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pre nespĺnenie splátky splatnej dňa 25.02.2020. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 25.02.2020 tak začala v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka plynúť od zročnosti splátky, pre nespĺnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru (v posudzovanom prípade od splátky splatnej dňa 25.02.2020) a uplynula by najskôr dňa 25.02.2023. Keďže žaloba bola na súde podaná dňa 09.07.2021, žalobca má za to, že svoj nárok uplatnil na súde pred uplynutím premlčacej doby. Pokiaľ ide o bonitu túto je potrebné vyžiadať od postupcu a predložiť ju po obdržaní.

4. Podľa § 10 ods. 1,3 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „ZoUK“), ak platobný rozkaz nebolo možné žalovanému doručiť do vlastných rúk, súd o tom žalobcu upovedomí a vyzve ho, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, platobný rozkaz sa zrušuje, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a žalobcu o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd žalobcu upovedomí o pokračovaní v konaní.

5. Podľa § 11 ods. 5 ZoUK, ak čo len jeden zo žalovaných podal včas odpor s vecným odôvodnením, platobný rozkaz sa zrušuje vo vzťahu ku všetkým žalovaným; to neplatí, ak ide o samostatné spoločenstvo.

6. Žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“). Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec tunajšiemu súdu.

7. Žalobca v podaní zo dňa 03.02.2022 uviedol, že odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver (t.j. pri posudzovaní bonity) bola zachovaná. V rámci kontraktačného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa. Pri posúdení bonity žalovaného boli do úvahy vzaté všetky dostupné informácie, vrátane údajov zo spoločného bankového/úverového registra. Výsledkom daného posúdenia schopnosti žalobcu splácať úver bol jednoznačný záver o jeho platobnej spôsobilosti/schopnosti splácať daný úver. Účastník č. 1: Klientom deklarovaný príjem overený dopytom do SP: 405,- eur, Účastník č. 2: Klientom deklarovaný príjem overený dopytom do SP: 700,- eur Spolu: 1105,- eur. Existujúce záväzky: 328,- eur (81,- eur vypláca). Náklady na domácnosť: 517,- eur. Ukazovateľ schopnosti splácať (disponibilný zostatok 341,- eur) $1105 - 517 - 247 = 341$. Splátka poskytnutého úveru je nižšia ako disponibilný zostatok - podmienka primárnej návratnosti z disponibilných príjmov klienta bola splnená. Poukázal na Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11.03.2020, sp. zn. 8Co/233/2019 (v prvom stupni vedený na OS BA II pod sp. zn. 8Csp/42/2018), kde sú uviedol: „...k tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný mal hrubo porušiť povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, z dôvodu, že žalobkyňa mala v čase podpisu zmluvy čistý príjem pod sumu životného minima, odvolací súd poznamenáva, že poskytnutie úveru žalobkyňi ani za týchto jej majetkových pomerov nezakladá hrubé porušenie povinnosti žalovaného konať s odbornou starostlivosťou, pretože to bola v prvom rade samotná žalobkyňa, ktorá mala uvážiť, či je v jej možnostiach z jej príjmu úver splácať po 30 eur mesačne, keďže ide o osobu s vysokoškolským vzdelaním pôsobiacu v oblasti finančných služieb ako finančný sprostredkovateľ. Na posúdenie svojich finančných možností žalobkyňa nepotrebovala právnické ani ekonomické vzdelanie. Hrubé porušenie povinností žalovaným vylučuje aj skutočnosť, že žalobkyňa úver pravidelne splácala a predčasne ho splatila...“. Uvedené skutočnosti jednoznačne potvrdzujú záver o zachovaní odbornej starostlivosti veriteľa pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver. V prípade ak žalobca predložil potvrdenie, že poskytovateľ nahliadol do registra bankových informácií, nedošlo k porušeniu povinnosti veriteľa posudzovať schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Zákonodarca ukladá poskytovateľovi úveru brať do úvahy jeho príjmy a výdavky alebo nahliadnuť do príslušnej databázy a nestanovuje naplnenie týchto predpokladov kumulatívne. Predložením potvrdenia o nahliadnutí do bankového registra došlo k preukázaniu riadneho postupu podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere.

8. Žalovaní v duplike uviedli, že doba trvania zmluvy musí byť spotrebiteľovi známa najneskôr v čase, keď vstupuje do zmluvného vzťahu, tak aby bol spotrebiteľ zrozumiteľne a jednoznačne informovaný o predpísaných náležitostiach, týkajúcich sa zmluvného vzťahu, už v čase jeho vzniku. Za splnenie tejto požiadavky nemožno považovať iba všeobecnú formuláciu „až do úplného vysporiadania všetkých vzťahov“ alebo predpokladanú dobu trvania, ktorá navyše nezodpovedá intervalu. Označenie doby trvania uvedeným spôsobom v posudzovanej spotrebiteľskej zmluve v žiadnom prípade nemožno považovať za dostatočnú a už vôbec nie za určiteľnú. Zmluva náležitosť doby trvania spôsobom ako to vyžaduje zákon na vnútroštátnej úrovni a smernica na únijnej úrovni neobsahuje a jej zisťovanie z iných náležitostí, resp. výpočet samotným spotrebiteľom, požiadavke zákona na uvádzanie doby trvania zmluvy nezodpovedá. V praxi výpočty spotrebiteľa a dodávateľa nemusia byť totožné, čo môže prívodiť rozpory. Z uvedeného dôvodu preto aj zákonodarca vyžaduje uvedenie jednotlivých náležitostí exaktne a samostatne. Za splnenie tejto požiadavky nemožno považovať dátum konečnej splatnosti, pretože sa jedná o iný údaj, resp. inú obligatórnu zmluvnú náležitosť. Označenie doby trvania uvedeným spôsobom v posudzovanej spotrebiteľskej zmluve v žiadnom prípade nemožno považovať za zachovanú. Doba trvania zmluvy musí byť spotrebiteľovi známa najneskôr v čase, keď vstupuje do zmluvného vzťahu, tak aby bol spotrebiteľ zrozumiteľne a jednoznačne informovaný o predpísaných náležitostiach, týkajúcich sa zmluvného vzťahu, už v čase jeho vzniku. Vo vzťahu k predpokladom na výpočet RPMN uviedli, že zákon jednoznačne vyžaduje, aby údaje taxatívne vymedzené v § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) zák. č. 129/2010 Z.z boli uvedené priamo v zmluve o úvere. Zmyslom takto vymedzenej právnej úpravy je, aby boli tieto údaje „na očiach“ a nie skryté v iných osobitných dojednaniach. Je preto potrebné

považovať za obchádzanie zmyslu zákona konanie dodávateľa, ktorý neuvedie obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z priamo v úverovej zmluve. Nakoniec uviedli, že právna predchodkyňa žalobcu v súvislosti s overovaním bonity pri poskytnutí predmetného úveru nemala k dispozícii všetky relevantné údaje o rodinnom stave, počte vyživovacích povinností, výške príjmu, ako aj výške celkového objemu jeho výdavkov, čím došlo k naplneniu hypotézy právnej normy § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., v dôsledku čoho sa predmetný úver považuje nielen za bezúročný a bez poplatkov, ale súčasne nemohla požadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Ako vyplýva z úverového registra predloženého žalobcom, tak právna predchodkyňa žalobcu posudzovala iba osobu žalovaného v 1. rade, pričom opomenula žalovanú v 2. rade. Z registra taktiež vyplýva, že v čase poskytnutia úveru mali viacero pôžičiek. V konkrétnom prípade z listiny predloženej žalobcom vyplýva vo vzťahu k žalovanému v 1. rade celkový počet kontraktov 15 v 4 finančných inštitúciách. Ak nedošlo k zákonnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni ustanovenie § 525 ods.1 Občianskeho zákonníka. Ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná (postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej postúpenie je svojim obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a je neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj voči dlžníkovi. Na základe uvedeného nepovažujú žalobcu za aktívne vecne legitimovaný subjekt.

9. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

10. Právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovaní uzatvorili dňa 16.10.2014 zmluvu o splátkovom úvere č. 5063391275, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 2.000,- eur, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v 120 pravidelných mesačných splátkach vo výške 31,12 eura k 25. dňu v kalendárnom mesiaci. RPMN bola vo výške 14,88%, ročná úroková sadzba 12,90% a priemerná RPMN 15,21%. Celková čiastka, ktorú mali žalovaní zaplatiť predstavovala sumu 3.732,70 eura. Konečná splatnosť bola 25.10.2024.

11. Právny predchodca žalobcu listom zo dňa 30.01.2020 vyzval žalovaných k úhrade nedoplatku na splátkach v celkovej výške 222,09 eura do 15 dní od doručenia a upozornil ich na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru.

12. Listom zo dňa 03.03.2020 právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru.

13. Listom zo dňa 04.05.2020 boli žalovaní vyzvaní na úhradu sumy 1.724,77 eura. Zároveň boli poučení, že v prípade ak dlžnú sumu neuhradia, banka bude oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe.

14. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

15. Podľa § 52 ods. 1,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom čase uzavretia Zmluvy (ďalej len ako „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 52 ods.2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

17. Podľa § 53 ods.1,5 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 54 ods. 1,2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.09.2014 do 31.12.2014 (ďalej len ako „ZoSÚ“). Tento zákon v § 1 ods. 2 definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

20. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

21. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

22. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky, (ďalej aj ako „zákon o bankách“), Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu^{87ac}) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.^{87ad}) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

24. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

25. Súd sa v prvom rade zaoberal aktívnym vecnou legitímáciou žalobcu. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, keďže Slovenská sporiteľňa, a.s. bola od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaní v postavení spotrebiteľov. Z vykonaného

dokazovania vyplynulo, že medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovanými bola dňa 16.10.2014 uzavretá zmluva o splátkovom úvere č. 5063391275, na základe ktorej bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 2.000,- eur, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v 120 pravidelných mesačných splátkach vo výške 31,12 eura k 25. dňu v kalendárnom mesiaci. RPMN bola vo výške 14,88%, ročná úroková sadzba 12,90% a priemerná RPMN 15,21%. Celková čiastka, ktorú mali žalovaní zaplatiť predstavovala sumu 3.732,70 eura. Konečná splatnosť bola 25.10.2024. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12.10.2020 bola pohľadávka voči žalovaným postúpená na žalobcu.

26. V civilnom procese platí tzv. prejednacía zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá.

27. Žalobca si uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že jeho právny predchodca bonitu žalovaných náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z..

28. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom, tak aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať.

29. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti od frekvencie splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

30. Podľa predloženého vyjadrenia mali žalovaní deklarovať príjem vo výške 405,- eur a 700,- eur, ktorý mal byť overený dopytom do Sociálnej poisťovne. Žalobca jednak nepreukázal, aby žalovaní deklarovali príjem v takej výške, ale ani nepreukázal, aby tento príjem overoval právny predchodca žalobcu.

31. Pokiaľ ide o výdavky tak žalobca uviedol, že náklady na domácnosť predstavovali sumu 517,- eur. Opäť k uvedenému nepredložil žalobca žiaden doklad. Nie je zrejmé z čoho mali tieto výdavky pozostávať a ani či výška zodpovedala skutočnosti. Žalobca zároveň nepreukázal, či si právny predchodca žalobcu (aj keby ich žalovaný takto deklaroval, čo nebolo preukázané) tieto výdavky overoval. Žalobca jedine čo predložil bol print screen dopytu do úverového registra u žalovaného v 1. rade. U žalovanej v 2. rade však takýto doklad nepredložil. Z uvedeného dokladu však je zrejmé, že žalovanému v 1. rade boli už 3 žiadosti zamietnuté, čo nepochybne preukazuje zlú finančnú situáciu v čase poskytnutia úveru a teda právny predchodca žalobcu mal prísnejšie posudzovať jednak žalovaného v 1. rade, ale aj žalovanú v 2. rade.

32. Žalobca teda súdu nepreukázal, aby právny predchodca skúmal príjmy a výdavky žalovaných. Z predložených listinných dôkazov takéto zisťovanie nevyplýva. Je povinnosť subjektu, ktorý poskytuje finančné plnenie vo forme úverov, tieto okolnosti objektívne zistiť. Súd v predmetnej veci vyzval postupcu, aby preukázal skúmanie schopnosti žalovaných splácať úver, pričom tento na výzvu nereagoval. Za týchto okolností právny predchodca žalobcu zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z .z., ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t.j., že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

33. Súd zamietol žiadosť žalobcu o poskytnutie lehoty na predloženie uvedených dokladov, keďže žalobca mal dostatok času na predloženie dôkazov. Sám v replike uviedol, že pokiaľ ide o bonitu túto je potrebné vyžiadať od postupcu a predloží ju po obdržaní. Žalobca mal teda 6 mesiacov, aby si doklady od postupcu vyžiadal. Tu je však potrebné dodať, že už pri postúpení pohľadávky musia byť postupníkovi odovzdané všetky doklady týkajúce sa úveru.

34. Podľa zmluvy bola konečná splatnosť úveru dňa 25.10.2024. Ako už je vyššie uvedené k vyhláseniu predčasnej splatnosti nedošlo a teda spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s. nemohla postúpiť žalobcovi tzv „živý úver“. Pokiaľ teda spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila svoju pohľadávku na žalobcu konala v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 o bankách, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ (pre rozpor tohto právneho úkonu so zákonom). Vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu zamietol.

35. O trovách strán súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaní mali v konaní plný úspech, a preto im súd priznal náhradu trov konaní v rozsahu 100%. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Existencia dôvodov pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania nebola žalovaným tvrdená a v zmysle § 257 CSP ani zo spisu nevyplývala.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady

súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).